

NATUREN

Projektet *Bevara Flatlusen* undrar varför flatlöss inte räknas som viktiga. Vilka argument används för att bevara biologisk mångfald, och vilka argument används för att definiera vilka arter som ska ingå i denna? Målet med projektet är att starta ett ambulerande naturreservat för den (eventuellt) hotade arten flatlus.

På vårutställningen visar jag ett klipp ur *TV4 Nyhetsmorgon* samt tre essäer med var sin ingång till projektet. Den första handlar om natur och naturfotografi. Vad är det för natur som representeras och bevaras? Den andra handlar om renhet, intimrakning och heroisk smärta. Vilket obehag kan accepteras, och för vilka mål? Den tredje essän handlar om parasiten som begrepp, om den biologiska definitionen och hur ordet *parasit* används metaforiskt som smädeord. Men, är vi inte alla parasitiska?

Frida Klingberg
Stockholm 2013

NATUREN

Filosofen Theodor W. Adorno skriver att det upplysta tänkandet får makt över objekten genom att skaffa sig kunskap om dem. Genom att klassificera objektet med allmänna koncept blir det utbytbar och förlorar sin individualitet.ⁱ På samma sätt blir djur i människans tjänst utbytbara objekt, och ses som en art eller en typ. Detta tänkande fokuserar på biologisk mångfald och system i naturen och gör det möjligt att blunda för individer och deras liv. Människor har individualitet och mänskliga rättigheter genom lagar, medan individer av andra arter klumpas samman och läggs under mänsklig kontroll och förvaltning.

Flatlöss är inte representerade inom statlig eller ideell naturvård. Naturskyddsföreningen arbetar med biologisk mångfald främst i skog, hav och sjö. Arter som lever i och på människor, eller arbetar i människans tjänst verkar inte riktigt räknas in i den natur som intresserar naturvården. Inte heller är flatlöss vanliga i bilder av "natur". Naturfotografer skiljer på varg och varg, inhägnad och vild, och definierar på så vis vilken natur som räknas som riktig natur. Det är också sällsynt att naturfotografer riktar linsen mot trädplanteringar, monokulturer och arbetande djur så som mjölkkor, broilerkycklingar och husdjur. Samma ointresse verkar finns för flatlöss, och de bilder som finns verkar oftare vara producerade inom medicinsk fotografi än inom naturfotografi.

Naturfotografi är en fotografisk genre där natur avbildas. Utövarna ser ofta sina bilder som dokumentära och trovärdigheten garanteras genom de "dokumentära metoder" som används. *Naturfotograferna* är den största föreningen för professionella naturfotografer i Sverige. De definierar dokumentärt fotografi i sitt hederskodex som: *Bilder med dokumentära eller fotojournalistiska anspråk, vilka ska visa en sannfärdig, oredigerad bild av något som faktiskt har hänt och som därmed är trovärdiga dokument från verkligheten.*ⁱⁱ En av de svenska skolor som utbildar bildjournalister är Biskops Arnös *Nordens fotoskola*. Skolan har tagit fram en policy för att definiera dokumentära bilders objektiva och subjektiva nivå. För att skapa det mest sanningsenliga fotografiet, pressbilden, ska fotografen vara sparsam med egna åsikter och tolkningar av den situation som avbildas.ⁱⁱⁱ Policyn säger i princip att det går att göra objektiva avbildningar, om inte fotografen vore en tolkande människa. Enligt policyn görs denna efterfrågade begränsning av subjektivitet genom estetiska val av ljus, kontrast, perspektiv, skärpa, och färger i bilden. Montage är förbjudet i policyns alla nivåer av objektivt-subjektivt dokumentärfotografi. Båda dessa policys, Naturfotografernas och Nordens fotoskolas, erkänner den politiska aspekten av dokument men skrivelserna är problematiska då de samtidigt hävdar att det finns en fotografisk objektiv sanning bakom tolkning och estetik. Men tolkningar och estetik är oundvikliga element av ett fotografi, och faktiskt lär skolan ut olika estetiska modeller för olika nivåer av sanningshalt i fotografi. I sitt hederskodex har Naturfotograferna skrivit ned strikta regler för hur man får fotografera, bildbehandla och publicera ett trovärdigt fotografi. Enligt dem ligger ett fotografis trovärdighet i att fotografen är ärlig med hur bilden producerats. Resultatet blir att om ett fotografi är producerat enligt regelverket så är det ett trovärdigt dokument. På detta sätt bidrar naturfotografin till att

definiera vad som anses vara sann och riktig natur, och hur den ser ut. Naturfotografers ärlighet är viktig för att garantera trovärdigheten för hela genren. Om en naturfotograf "fuskar" hotar det trovärdigheten för alla naturfotografer. På samma sätt hotar en "falsk" bild själva idén om den sanna bilden.

Inom dokumentärfotografi är alltså teknologi och konventioner kopplade till idén om det autentiska och sanna fotografiet. "Äkta representation" kan leva vidare som myt så länge metoden ses som sanningsenlig och objektiv. Om sanningsanspråket vore kopplat till berättelsen skulle även kollage och montage vara tillåtet, tillsammans med allt annat som gagnar berättandet. Frånvaron av flatlös och husdjur i naturfotografi, och i statlig och ideell naturvård, får mig att tänka på Michel Foucaults begrepp *governmenatlity* och Hito Stereys *documentality*. Båda dessa koncept beskriver hur sanning kopplas till makt; *governmenatlity* beskriver hur tolkningsföreträdare ger makt, och *documentality* beskriver hur dokument används för att skapa tolkningsföreträdare.^{iv} Att kontrollera dokumenten som garanterar vad som kan ses som sant är ett effektivt sätt att styra människors handlingsutrymme. Dokumentära berättelser är på så vis alltid politiska. Och, med detta i tanken; Vem och vad gynnas av att utesluta flatlusen i bilden av natur och biologisk mångfald?

2013-03-17, 16:06 #11

Resorb
Medlem

Reg: May 2010
Inlägg: 111

Citat:
Ursprungligen postat av **Knulkungen**
<http://www.tv4.se/nyhetsmorgon/klipp...otning-2288020>

Först, efter lite funderande, tänkte jag att det handlade om uppmärksamhet, men nu är jag övertygad att hon är också helt dum i huvudet. Biologiskt mångfald hit och dit, det är bara struntprat. Utrotning är helt normalt, det dör ut arter VARJE DAG. I så fall går också AIDS in i det biologiska mångfalden och enligt henne borde det bevaras. Hon försöker likna flatlusen med vargen, amen vafan. "Rätt att finnas", djur har inga rättigheter eftersom de kan varken fatta konceptet eller kräva rättigheter. Det är bara människor som pressar på rättigheter för att de ska känna sig bättre. Och det stinker om just sånt feelgoodery på henne.

Och konst är det inget snack om här enligt mig. Det används oftast som ursäkt för att hålla på med allt möjligt trams och idioti.

CITERA

2013-03-17, 21:52 #12

Signalen
Medlem

Reg: May 2010
Inlägg: 223

Citat:
Ursprungligen postat av **komocka**
På vilket sätt är pandabjörnar meningsfulla? flatlös borde ju rimligen skapa utrymme för läkemedelspreparat och därmed ekonomiskt omsättning

Så allt som skapar ekonomisk omsättning är bra då eller?

CITERA

SVARA PÅ ÄMNE Sidan 1 av 2 1 2 > ▾

Kommentarer från Flashbacktråden: "Konstnär" vill bevara flatlusen.^v

Det finns ekologiska, ekonomiska, etiska och ibland också estetiska skäl till varför vi ska bevara biologisk mångfald.^{vi}

Ekologiska argument handlar om arternas roll i ekosystemen. Till exempel befinner sig vargen på toppen i sin näringskedja, precis som flatlusen gör i sin. Men medan vargens roll går att mäta i populationskontroll av det vilt den jagar, så är flatlusens roll svårare att identifiera. Flatlusen är ofarlig för människan och påverkar därför inte vår population. Däremot vet vi inte så mycket om de mikrobiologiska ekosystemen i människokroppen. Endast tio procent av alla celler i en människokropp har mänskligt DNA, och den stora majoriteten av celler i våra kroppar består av bakterier och andra mikrober.^{vii} Många av dessa är vitala för kroppens överlevnad, några är skadliga, och andra är viktiga men blir skadliga om de hamnar på fel plats. Några är lite lagom skadliga. I Sverige finns forskare som ger utvalda inälvsparasiter till människor med MS, typ-1 diabetes, allergier och andra autoimmuna sjukdomar eftersom ”mask i magen” kan dämpa immunförsvaret.^{viii} Fekaltransplantationer, alltså donerad avföring som ges från en person till en annan, testas med gott resultat för människor med sjukdomar som Irritabel tarm (IBS) och diabetes.^{ix} Avföringen bokstavligen talat kryllar av bakterier som är nödvändiga för matsmältning och näringsupptag. Många av våra små livskamrater är alltså viktiga för människan som biologisk varelse. I dagsläget vet vi inte vilken roll flatlusen har i ekosystemen i och på oss, den kan ha viktiga funktioner, eller få det i framtiden, såväl som det motsatta.

Etiskt sett så kan det argumenteras att allt som lever har rätt till sitt liv. Flatlusen har varit en nära följeslagare till människor igenom evolutionen. I över 3,3 miljoner år har människa och flatlus utvecklats till unika varelser, vilket kan ses som ett värde i sig.^x Dessutom finns det etiska frågeställningar och konsekvenser med att besinningslöst döda och utrota andra.

Ekonomiskt kan flatlusen, som specialist på människans kropp, inspirera ingenjörer eller vara behjälplig inom utvecklandet av medicin, och kan på så vis vara viktig för att lösa framtida problem. Dessutom, även om det inte är till deras egna fördel, så bidrar flatlöss till ekonomin genom att människor köper pesticider för att döda dem.

Kanske finns det i dagsläget inte så många *estetiska* argument för att bevara flatlusen, den kan nog sägas vara omodern. För några hundra år sedan hade inte heller vargen särskilt många försvarare som tyckte att den borde bevaras. Vargar avbildades ofta som sluga och farliga, men idag finns det många som anser de både kan vara stiliga och ståtliga.^{xi} Naturmode är alltså föränderligt. Och visst är det möjligt: *Crabs – the latest must-have!*

KÄLLOR

Convention on Biodiversity: cbd.int

Dagens Nyheter: dn.se

De fem stora: de5stora.com

FN:s Konvention om biologisk mångfald: regeringen.se

Flashback: flashback.org

Journal of Biology: jbiol.com

Karolinska Institutet: ki.se

Naturfotograferna: naturfotograferna.se

Nordens fotoskola, Biskops Arnö: nordensfotoskola.se

Flodin, Camilla. *Att uttrycka det undanträngda*. 2009, Glänta Produktion

Samuel Freire da Silva, Atlas Dermatologico: atlasdermatologico.com.br

Steyerl, Hito, "Dokumentation och dokumentalitet", ur *Konst makt och politik*, Kairos nr 12, Raster Förlag, 2007

Sveriges Radio: sr.se

US National Library of Medicine, National Institutes of Health: ncbi.nlm.nih.gov

Wikipedia: en.wikipedia.org

FOTNÖTTER

i Camilla Flodin, 32.

ii Naturfotografernas Hederskodex: naturfotograferna.se/168-2012-02-13-ny-hederskodex-for-n, 2013-05-11

iii Nordens Fotoskolas Bildpolicy: nordensfotoskola.com/program/skolans_bildpolicy_ar, 2013-05-11

iv Hito Steyerl, Kairos nr 12, 215f

v Flashback: flashback.org/t2084501, 2013-05-12

vi regeringen.se/sb/d/12811/a/152807, 2013-03-13, cbd.int/convention/guide/default.shtml, 2013-03-13

vii dn.se/nyheter/vetenskap/du-ar-mer-bakterie-an-manniska, 2013-03-13, ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?l=sv&d=130&a=148608&newsdep=130, 2013-03-13

viii sverigesradio.se/sida/avsnitt/152366?programid=412, 2013-03-13

ix sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=406&artikel=5292072, 2013-03-13,

www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3223289/ 2013-03-13,

en.wikipedia.org/wiki/Fecal_bacteriotherapy, 2013-03-13

x jbiol.com/content/8/2/20, 2013-03-13

xi de5stora.com/omrovdjuren/varg/farlig/, 2013-03-13